

καλλιτεχνική και φιλολογική ιερότητα και πνευματικό-
τητα— ζωντάνεψε μέσ' απ' τή βαθειά νάρκη τῆς μν-
στηριακῆς γητειᾶς τῶν Ρωσικῶν ἐνοστίχτων του, τό-
τες ὁ Ρώσος πνευματικὸς ἄνθρωπος δοκίμασε καὶ τὴν
ἀνάγκη τῶν γενικῶν βιολογικῶν μεθόδων. Κ' ἔγινε φυ-
σιώτατα πανσλαβιστῆς, Μαρξιστῆς, διεθνιστῆς.

(Ἔξεν συνέχεια)

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ

ΚΡΗΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΙΓΕΝΗ

Ὁ Διγενὴς ψυχομαεὶ κ' ἡ γῆς τόνε τρομάσει,
Κ' ἡ πλάκα τὸν ἀνατριχίῃ πού θά τόνε σκεπάσει.
Μὴ ἐκεῖα βαρεῖα πού κοίτεται, λόγια ἀντρεωμένα λέει:
— Νῦχεν ἡ γῆς πατήματα, κί' ὁ οὐρανὸς κερκέλια,
Νά πάτιον τὰ πατήματα, νάπιανα τὰ κερκέλια,
Νά βγῶ ψηλά στὸν οὐρανό, νά διπλωθῶ, νά κάτσω,
Νά δώσω σεῖσμα τ' οὐρανοῦ, νά βγάλῃ μαῦρα νέφη,
Νά βρέξῃ χιόνι καὶ νερό κί' ἀμάλαγο χρυσάφι!

Ο ΑΗΤΟΣ

Σὲ ψηλὸ βουνό, σὲ ριζιμιὸ χαράκι,
Κάθεται ἀητός, βρεμένος, χιονισμένος,
— Ὁ καυμένος!

Καὶ περικαλεῖ τὸν ἥλιο ν' ἀνατεῖλῃ:
— Ἦλιε ἀνάτειλε, ἦλιε λάμψε καὶ δός μου,
Γιὰ νά λυώσουνε τὰ χιόνια ἀπ' τὰ φτερά μου,
Καὶ τὰ κροίσταλλα ν' ἀπὸ τὰ κράνυγά μου.

(ἀπὸ τῆ συλλογῆ **ΑΓΙ ΘΕΟΥ**)

ΤΟ ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Ὁ Καρκαβίτσας εὐχαριστῶντας μας μὲ γράμμα του γιὰ
ὅσα γράψαμε στὴ σελ. 91 γιὰ τὸ ὑπέροχο «Ἀναγνωστικό
τῆς Γ' Δημοτικού», μᾶς δίνει δυὸ ἀξιοσημειώτες πληρο-
φορίες. Πρῶτα πὸς τὸ κείμενο τοῦ βιβλίου εἶναι ἐργασία
κ' ἐκλογή τοῦ κ. Ἐπ. Παπαμιχαήλ (τοῦ γνωστοῦ Νόντα
Ἐλατου) καὶ πὸς αὐτός, ὁ Καρκαβίτσας δηλ., τίποτ' ἄλλο
δὲν ἔκαμε (σὰ νὰ εἶναι λίγο καὶ μικρὸ αὐτὸ ποῦκανε!)
παρὰ νὰ τὸ ρετουσάρει, νὰ κάμει δηλ. κατὰ καλύτερο, τελει-
ότερο, καὶ πὸς γλωσσικῶς καλοσυνειδητο, ἀπὸ κείνο
ποῦκαναν οἱ πέντε σοφοὶ τοῦ Ὑπουργείου πού κανόνισαν
τὴ γλώσσα τῶν «Ψηλῶν Βουνῶν». Νὰ καὶ τὸ γράμμα τοῦ
Καρκαβίτσας:

Ἀγαπητὲ Ταγκόπουλε,

Σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ τόσα καλὰ λόγια πού
ἔγραψες στὸν προχθεσινὸ «Νουμά», γιὰ τὸ «Ἀναγνω-
στικό τῆς Γ' τάξης τοῦ Δημοτικού». Ἐκαμες ὁμως
ἕνα κακό· νὰ βάλῃς ἀπὸ κάτω στὸ διήγημα πού πῆ-
ρες τ' ὄνομά μου, ἀφοῦ ξέρεις πὼς εἶνε καὶ ὁ κ.
Παπαμιχαήλ. Βρῖσκα λοιπὸν ἀφορμὴ χάριν τῆς ἀ-
λήθειας νὰ σοῦ εἰπῶ, πὼς ὄλο τὸ κείμενο τοῦ βι-
βλίου εἶνε ἐργασία κί ἐκλογή τοῦ κ. Παπαμιχαήλ.
Ἐγὼ δὲν ἔκαμα ἄλλο παρὰ νὰ τὸ ρετουσάρω.

Ἀθήναι 22(1)19.

Γιὰ σοῦ

Α. ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑΣ

ΓΚΑΙΤΕ

ΜΙΝΙΟΝ

4—

Ὁ πληθυσμὸς τῶν περιχώρων εἶχεν ἔλθει ν' αὐ-
γατίσῃ τὸν πληθυσμὸ τῆς πολιτείας κ' ἡ θπεινχία τῶν
ξένων καλλιτέχνηδων ἦτανε μοναδική. Τὸ πῆδημα
τῶν σπαθῶν καὶ τὸ πῆδημα τῶν βαρελιῶν μὲ τοὺς
χάριτους πάτους ἔκαμε μεγάλη αἰσθησι. Ὁ ἥρακλῆς
ἐμεγάλωσεν ὅσο δὲν παίρνει τὸ θανατοῦ καὶ τὸν τρο-
μο, διὰν ἐσαπλώθηκε σὲ δυὸ ἀποχωρισμένες καρέκλες
μὲ τὸ κεφάλι σὴ μιά καὶ τὰ πόδια στὴν ἄλλη κ' ἔβα-
λεν ἐπάνω στὸ κορμί του, τὸ κρεμασμένο ἔτοι ἀνάερα,
ἕνα ἀμόνι, ὅτ' ἂν κάποιος δυνατὸς πεταλωτῆς ἐφτια-
σεν ἕνα πέταλο.

Ἐκαμιν κατόπι τὸ γύμνασμα τὸ γνώριμο μὲ τὴν
ὀνομασία ἡρώικεια δύναμη. Μιά σειρά ἄντρες ἐφρεσαν
ἀπάνω στοὺς ὄμους τοὺς ἄλλους ἄντρες, καὶ τοῦτοι μὲ
τὴ σειρά τοὺς ἐκρατούσανε γυναῖκες καὶ παιδιὰ μὲ
τρόπο πού νὰ σχηματίζον ἕνα εἶδος ἀνθρώπινης πυρα-
μίδας, πού ἐτέλιωνε μ' ἕνα παιδί ὀρθὸ στὴν κορφή τῆς,
ὥστε νὰ σχηματίζῃ τὸ πύμολο ἢ τὸν ἀνεμοδείχτη τοῦ
οἰκοδομήματος. Ἦταν ἡ πρώτη φορὰ, πού ἔβλεπαν τὸ
γύμνασμα τοῦτο σ' αὐτὸ τὸ μέρος. Κ' ἔτοι ἡ παράτασις
ἐτέλιωσεν ὅπως ἔπρεπε.

Ὁ Νάρκισσος κ' ἡ Λαντρινέιτη καθισμένοι σὲφο-
ρεῖα, πού τὰ σηκῶνανε στοὺς ὄμους τοὺς οἱ συνάδελφοί
τοὺς, ἐπέρασαν ἀπὸ τοὺς κεντρικώτερους δρόμους τῆς
πολιτείας. Τὸ πλῆθος τοὺς ἐζητωκραύγαζε σὺ διάβα
τοὺς. Τοὺς ἔρχονταν κορδέλες, ἀνθοδέομες, φοιλάκια.
Σπροχρόντανε γιὰ νὰ ἰδοῦν τὸ πρόσωπό τοὺς καὶ κα-
θένας θαροῦσεν εὐτυχιώμενο τὸν ἑαυτὸ του πού μπό-
ρεσε νὰ τοὺς ἰδῇ ἢ νὰ πάρῃ κάποια ματιὰ τοὺς.

V

Τὴν ἄλλη μέρα, διὰν οἱ σαλιμπάγκοι ἔφρναν ὄχι
δίχως θόρυβο, ἡ Μινιὸν θρόνηκεν ἄξαφνα. Ἐμπῆκε
στὸ δωμάτιο τῆ σιγμῆ πού ὁ Βίλεμ γυμναζότανε στὴν
ἐξομομαχία μὲ τὸ Λαέρτη.

— Πού ἦσουνα λοιπὸν κρυμμένη; ρώτησεν ὁ νέος
Μάϊστερ μὲ τόνο φιλικό. Μᾶς ἔβαλες σὲ μεγάλην ἔν-
νοια.

Τὸ παιδί τὸν ἐκοίταξε χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ.

— Τώρα εἶσαι δική μας, ἐφώναξεν ὁ Λαέρτης·
σ' ἀγοράσαμε.

— Πόσα πλήρωσες; ἐρώτησεν ἐκεῖνο ξερό.

— Ἐκατὸ δουκάτα, ἀποκριθῆκε ὁ Λαέρτης. Ἄμα
θὰ μᾶς τὰ δώσης πίσω, θὰ εἶσαι ἐλεύθερη.

— Πολλὰ λεφτὰ δὲν εἶν' εἶτοι; ἐρώτησεν ἡ Μι-
νιόν.

— Ὡ! ναί· μὰ ἐοῦ δὲν ἔχεις παρὰ νὰ φέρνεσαι
καλά.

— Θὰ σᾶς εἰσελεύω, ἀπάντησε.

Ἀπὸ τῆ σιγμῆ αὐτὴ ἐκοίταξε μὲ τὴ μεγαλείτερη
προσοχὴ καθεὶ πού ἔκανε ὁ δοῦλος γιὰ τὴν ὑπερσοία
τῶν δύο φίλων, καὶ τὴν ἄλλη μέρα δὲν τὸν ἄφηρε νὰ
μῆτ' στὸ δωμάτιό τοὺς. Ἦθελε νὰ τὰ κάνη ὅλα ἢ ἴδια,
κ' ἔκαμε πραγματικὰ τὴ δουλειὰ τῆς μὲ κάποιαν ἄρ-
γητα, εἶναι ἡ ἀλήθεια, καὶ καμιά φορὰ καὶ ἡ ἀνε-
πιτηδαιοσύνη, μὰ πάντα μὲ πολλὴ ἐπιμέλεια καὶ τάξη.
Συχνὰ ἐστεκόταν ἐμπρὸς σὲ μιὰ λεκάνη γεμάτη